

Groepshandelingsplan Middenbouw

In dit gedeelte van het handelingsplan wordt beschreven wat er gebeurt in de niveau waarin het kind zit. Als er leergebieden zijn waar voor dit kind andere zaken nodig zijn, dan vindt u dit terug in het OPP gedeelte extra onderwijsbehoefte.

De doelen uit de leerlijnen van het CED worden gevolgd en de invulling hiervan is aan de hand van de verschillende methoden en methodieken die in de school worden gebruikt.

Niveau 4

Vakgebied

Communicatieve redzaamheid

Doel Gespreks- vaardigheden 1 t/m 5	<p>Gespreksvaardigheden</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Haakt aan bij het gespreksonderwerp van een andere leerling 2. Reageert adequaat op respons uit de groep 3. Past bij het uitvoeren van taalhandelingen in duo's en groepjes een aantal samenwerkingsvaardigheden toe 4. Past bij het spreken in een niveau met medeleerlingen een aantal interactie- en gespreksvaardigheden toe (informatie uitwisselen, samen een plan maken) 5. Motiveert waarom hij het wel of niet eens is met een mening van de ander uit de groep
Redzaamheid 6	<p>Redzaamheid</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Geeft op een uitgebreide manier uitleg over hoe iets werkt, hoe iets moet of wat iets is in de kringsituatie
Sociaal taalgebruik 7 t/m 13	<p>Sociaal taalgebruik</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Gebruikt formele zinnen om een gesprek te beginnen zoals 'Mag ik u iets vertellen' 8. Geeft een compliment aan bekenden 9. Drukt ontevredenheid op een gepaste manier uit tegenover bekenden 10. Doet een bestelling bij onbekende volwassenen (bijv. winkel) 11. Vraagt beleefd informatie aan onbekende volwassenen 12. Biedt gepast zijn excuses aan onbekende volwassenen 13. Reageert correct op een compliment van bekenden en onbekenden
Verhaalopbouw 14 t/m 17	<p>Verhaal opbouw</p> <ol style="list-style-type: none"> 14. Heeft inbreng bij het bespreken van een probleem 15. Past bij het uitvoeren van taalhandelingen in duo's een aantal interactie- en gespreksvaardigheden toe (informatie uitwisselen, samen een plan maken) 16. Vertelt of hij het wel of niet eens is met een mening 17. Staat open voor de mening van anderen

Vakgebied

Sociaal emotionele ontwikkeling

Doel Opkomen voor jezelf	<p>Opkomen voor jezelf</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zegt nee tegen een onredelijk verzoek 2. Geeft de ander aan te stoppen (geeft stopteken) als die iets doet wat hij niet leuk vindt
--------------------------------	--

1 t/m 7	<ul style="list-style-type: none"> 3. Geeft het de ander aan als diegene iets heeft gedaan dat hij niet aardig vindt (iets dat eerder gebeurd is) 4. Blijft bij zijn mening wanneer hij heeft gezegd dat hij iets niet wil 5. Geeft een motivatie voor zijn mening in een één op één gesprek (ik heb er geen zin in, ik vind dat spel te moeilijk/ niet leuk) 6. Geeft het aan als hij niet mee mag doen zelf een oplossing 7. Geeft gevoelens van schaamte aan
Ervaringen delen 8 t/m 11	<p>Ervaringen delen</p> <ul style="list-style-type: none"> 8. Maakt grapjes 9. Vertelt dat je verschillende gevoelens tegelijk kunt hebben en geeft voorbeelden (boos zijn en lachen tegelijk) 10. Merkt of iemand de situatie grappig vindt of niet, en stemt zijn gedrag hierop af 11. Maakt afspraken met zijn omgeving over welke hulp hij nodig heeft en wanneer en hoe dat aan te geven
Omgaan met je stoornis 12 en 13 Eigen keuze maken 14	<p>Omgaan met je stoornis</p> <ul style="list-style-type: none"> 12. Maakt afspraken met zijn omgeving over welke hulp hij nodig heeft en wanneer en hoe dat aan te geven 13. Past aangereikte hulpmiddelen of oplossing zelf toe om probleemsituaties te voorkomen <p>Eigen keuze maken</p> <ul style="list-style-type: none"> 14. Kiest een activiteit die op dat moment mogelijk is (niet zwemmen, maar knutselen)
Omgaan met ruzie 15 t/m 19	<p>Omgaan met ruzie</p> <ul style="list-style-type: none"> 15. Probeert een ruzie op te lossen door te praten 16. Laat een ander uitpraten bij het oplossen van een ruzie 17. Vertoont spijt en maakt het goed met een ander 18. Herkent of iets expres of per ongeluk gebeurd is 19. Past manieren om rustig te blijven toe wanneer hij boos wordt
Jezelf presenteren 20 en 21	<p>Jezelf presenteren</p> <ul style="list-style-type: none"> 20. Vertelt wat hijzelf en wat een ander goed kan 21. Praat stevig wanneer hij iets vertelt of vraagt in de kring
Aardig doen 22 t/m 29	<p>Aardig doen</p> <ul style="list-style-type: none"> 22. Blijft vriendelijk wanneer een ander een aanbod van hulp afslaat 23. Geeft een compliment over iets dat een ander goed kan 24. Reageert aardig op een voorstel van een ander 25. Doet bewust iets aardigs voor een ander (iets pakken, iemand verrassen) 26. Houdt rekening met de mogelijkheden van een ander (een jonger iemand laten winnen) 27. Houdt rekening met de wensen van een ander (soms doen waar de ander zin in heeft) 28. Zegt een afspraak op tijd af 29. Benoemt het verschil tussen ruilen en lenen

Vakgebied

Leren leren

Doel Zelfstandig werken 1 en 2	<p>Zelfstandig werken</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Volgt een stappenplan om een grotere taak uit te voeren 2. Werkt 20 minuten zelfstandig door.
Taakaanpak 3 t/m 6	<p>Taakaanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> 3. Bedenkt en vertelt hoe hij een taak gaat aanpakken 4. Kijkt hoe medeleerlingen een taak aanpakken en neemt de strategie over 5. Kiest uit twee manieren om een taak aan te pakken de beste manier 6. Zet door bij een taak die hij moeilijk of eng vindt (iets vragen aan andere leerkracht, iets uitleggen aan medeleerling, gymoefening die niet lukt)
Hulp vragen 7 en 8	<p>Hulp vragen</p> <ul style="list-style-type: none"> 7. Plant met hulp van de leerkracht twee taken achter elkaar (binnen één vak) 8. Schat in wanneer iemand om hulp gevraagd kan worden Reflectie op eigen werk

Reflectie op eigen werk 9 t/m 11	9. Wacht rustig enkele minuten met om hulp te vragen als hij ziet dat de leerkracht in gesprek is 10. Kijkt naar en praat over overeenkomsten en verschillen tussen eigen en andermans werk 11. Beoordeelt hoe hij zijn taak gedaan heeft (werkwijze, snel/langzaam, resultaat)
Samenwerken 12 t/m 15	Samenwerken 12. Werkt langere tijd samen met medeleerlingen bij het uitvoeren van een gezamenlijke opdracht 13. Voert zonder aansporing zijn deel van de taken uit bij het samenwerken met een medeleerling 14. Vraagt of hij iets mag gebruiken van een ander 15. Herkent de beperking van een ander bij het uitvoeren van een taak

Vakgebied

Taal(activiteiten)

Doel
Woordenschat
1 t/m 4

Woordenschat

1. Breidt zijn woordenschat uit met woorden voor een taalniveau van 7/8 jaar¹
2. Breidt zijn woordenschat met uitdrukkingen die meestal letterlijk zijn te interpreteren (zo sterk als een beer)
3. Leidt de betekenis van eenvoudige samengestelde woorden af uit de woordbouw (voor deur, achter deur)
4. Leidt de betekenis van een woord af uit de schriftelijk/mondelijke context van het woord

Stellen
5 t/m 11

Stellen

5. Schrijft korte functionele teksten zoals antwoorden op vragen, briefjes, afspraken, boodschappenlijstje, uitnodiging, lijstjes .
6. Schrijft een voorgestructureerde tekst af bijv. verhaaltje afschrijven
7. Verzamelt materiaal voor het schrijven van een tekst via brainstormen
8. Controleert met behulp van anderen zijn eerste versie op inhoud
9. Verwerkt verbeterpunten in zijn definitieve tekst
10. Weet dat bij het schrijven de geleerde spellingsregels kunnen worden toegepast
11. Verwerkt opmerkingen van de lk over spelling en interpunctie(hoofdletter, punt, vraagteken,) in zijn definitieve tekst

Vakgebied

Lezen

Doel
AVI - M4
1 t/m 5

Niveau 4

AVI-M4

1. Leest zinnen met ongeveer 8 woorden met de juiste intonatie
2. Leest vlot korte zinnen die betekenisvol zijn afgebroken en doorlopen op de volgende regel (iedere zin begint op een nieuwe regel)
3. Leest samengestelde zinnen, nevenschikkend en onderschikkend
4. Leest vlot alle typen eenlettergrepige en tweelettergrepige en drieletterige woorden zonder leesmoelijkheden
5. Leest met een middelgroot lettertype

AVI-E4

VI - E4
1 t/m 4

1. Leest een doorlopende tekst met zinnen van ongeveer 9 woorden
2. Leest drie- en meerlettergrepige woorden met het voorvoegsel ge-, be-, ver- zonder leesmoelijkheden
3. Leest woorden op -tie uitgesproken als -/tsie/
Leest leenwoorden zonder afwijkende klank-tekenrelaties (portemonnee, diskette)

Vakgebied**Begrijpend lezen / luisteren**

Doel
Begrijpend
luisteren
1 en 2

Begrijpend luisteren

1. Begrijpt een mondeling aangeboden verhaal met oorzaak- gevolg relaties
2. Begrijpt de inhoud van een kringgesprek over een onderwerp buiten het hier en nu

Begrijpend lezen
3 t/m 13

Begrijpend lezen

3. Herkent 2 tekstsoorten waaronder een informatieve tekst
4. Past de bij de tekstsoort horende begrijpend leesstrategieën toe bij het lezen van teksten op AVI 2, 3 en 4 (stappenplan)
5. Voorspelt de inhoud op basis van titel en illustraties
6. Bedenkt wat hij al weet voor de tekst gelezen wordt
7. Geeft moeilijke woorden aan en gebruikt enkele manieren om de betekenis te achterhalen(woordhulp)
8. Weet enkele vragen over de tekst aan te geven
9. Trekt conclusies(afleidingen) en beantwoordt vragen op basis van concrete aanwijzingen in de tekst
10. Kent de functie van kopjes
11. Herkent in een duidelijk gestructureerde tekst de tijdsopvolging
12. Bepaalt de functie van de volgende leestekens: punt,vraagteken, (uitroepteken), hoofdletter
13. Geeft na het lezen aan waar de tekst over gaat
14. Vertelt wat hij van een gelezen tekst vindt

Vakgebied**Spellen**

Doel

1. Analyseert de afzonderlijke woorden in samenstellingen (straat-hoek)
2. Spelt woorden die zijn samengesteld uit 2 eerder geleerde woorden (zwembroek, voetbal)
3. Spelt woorden met sch(r) inclusief samenstellingen (school, taalschrift)
4. Spelt woorden met ng of nk inclusief samenstellingen (tuinslang, flink)
5. Spelt woorden met f,v of s,z inclusief samenstellingen (fietsbel, zwart)
6. Spelt woorden met aai,ooi,oei inclusief samenstellingen (nooit, gloeilamp)
7. Spelt woorden met eer, oor, eur inclusief samenstellingen (meer, kleurboek)
8. Spelt woorden met ij of ei inclusief samenstellingen (klein, schoolplein)
9. Spelt woorden met ch(t) inclusief samenstellingen (lach, zonlicht)
10. Spelt woorden met d of t achteraan inclusief samenstellingen (hond, kleinkind)
11. Spelt woorden met uw, eeuw, ieuw inclusief samenstellingen (nieuw, sneeuwbus)
12. Spelt woorden met au of ou inclusief samenstellingen (oud, lichtblauw)

Vakgebied**Rekenen**

Doel
Wiskundig inzicht
en handelen
1 t/m 6

Wiskundig inzicht en handelen

1. Gebruikt bij verdelen van hoeveelheden (blokjes, fiches)begrippen: eerlijk verdelen, gelijk maken, aanvullen, twee keer , de helft, splitsen
2. Kent rangtelwoorden : eerste, tweede, vierde, tiende
3. Begrijpt dat getallenlijn ketting geschematiseerd worden,door lege getallenlijnen
4. Weet dat groepjesmodel een herhaalde optelling of een vermenigvuldiging is., 3 zakjes krentenbollen is $3 \times 4 =$ of $4+4+4 =$

Getallen en
bewerkingen
7 t/m 25

5. Leest vermenigvuldigingsommen $2 \times 3 = 6$
  6. Telt dóór en terug vanaf een willekeurig getal tot 100
- Getallen en bewerkingen**
7. Hangt kaartjes aan een 100-lijn op de juiste plek
  8. Geeft op getallenlijn tot 100 aan waar een getal zich ongeveer bevindt
  9. Bedenkt zoveel mogelijk getsplitsingen tot 10
  10. Splitst een getal tot 100 samen vanuit tientallen en eenheden
  11. Splitsingen tot 100 zonder materiaal
  12. Weet het volgend tiental bij een getal tot 100
  13. Kan aanvullen tot volgend 10-tal. Lost optel/aftreksommen tot 20 zonder tientaloverschrijding op
  14. Lost sommen tot 20 met tientaloverschrijding op met materiaal, rekenrek
  15. Zegt hoeveel je krijgt als je een hoeveelheid tot 10 verdubbelt
  16. Kan eerlijk verdelen en opdelen met hoeveelheden tot 20
  17. Herkent een vermenigvuldigingssituatie en weet welke som erbij past
  18. Begrijpt dat vermenigvuldigingssom als 6×3 staat voor allerlei situaties
  19. Lost een vermenigvuldigingssom op via herhaald optellen
  20. Schat vanuit een context bij hoeveelheden tot 20 of er genoeg voorwerpen zijn
  21. Maakt een schatting bij een hoeveelheid tot 100 .
  22. Besef van de orde van grootte (zoals aantal leerlingen in onderbouw)
  23. Maakt bij sommen tot 10 op een handige manier gebruik van "weetjes" ($4+5$ wordt afgeleid uit $4+4$ en nog 1 erbij of uit $5+5$ en dan 1 eraf)
  24. Maakt bij het splitsen, optellen en aftrekken tot 10 handig gebruik van structuren zoals 5- structuur, 10-structuur en dubbelen

Meten en
meetkunde
25 t/m 38

- Meten en meetkunde**
25. 'Leest' eenvoudige plattegrond en tekent deze na met
  26. Bouwt met tekening van lego iets na
  27. Meet inhoud in liters met behulp van emmer met maatverdeling
  28. Meet gewicht in kilo's met behulp van balans en kilogramgewicht
  29. Kent en herkent maten voor liter, kilo en meter (pak melk, suiker, stap)
  30. Begrijpt de indeling van de week in 7 dagen.
  31. Benoemt daarbij dagen van de week en weet bijv. wanneer het weekend is, wanneer vrije middag
  32. Beseft dat het jaar in maanden ingedeeld is; kan daarbij vanuit de maand die genoemd is de andere maanden benoemen
  33. Herkent en benoemt hele en halve uren.
  34. Herkent kwartieren op klok met cijfers.
  35. Brengt daarbij deze tijden in verband met gebeurtenissen die rond deze tijd plaatsvinden
  36. Beseft wisseling van seizoenen, kan ongeveer aangeven in welke maanden het lente, zomer, herfst en winter is
  37. Stelt tijdens winkeltje spelen bedragen tot 10 euro samen vanuit losse euro's, 2-eurostukken en briefjes van 5
  38. Stelt tijdens winkeltje spelen bedragen tot 20 euro samen vanuit losse euro's, 2-eurostukken, briefjes van 5 en briefjes van 10

Vakgebied**Motoriek, schrijven, bewegen**

Doel
Schrijven
1 t/m 5

Doel motoriek
gym
6 t/m 23

1. Schrijft met een correcte ligging van het schrijfschrift
2. Verbindt met de juiste schrijfbeweging van kleine letters en/of hoofdletters
3. Schrijft op kleine liniatuur, tussen de lijntjes of op 1 vaste lijn
4. Schrijft op een schaduwlijn
5. Volgt afspraken over verbeteren goed op.
6. Maakt een halve draai op een smal vlak (omgekeerde bank).
7. Glijdt vanaf een smalle glijbaan.
8. Door een gat klimmen en hangen aan de armen.
9. Duwt met twee handen een medeleerling op een schommel.
10. Zwaait aan een touw van bank naar mat (50 - 100 cm).
11. Maakt een koprol vanuit hurkzit op een vlakke mat.
12. Maakt een serie koprollen achter elkaar
13. Springt op een schuine minitrampoline met 2 voeten in het rondje met verhoogde aanloop, uitstrekken
14. Loopt estafette in een rechte lijn op en neer door de gymzaal met 3 medeleerlingen.
15. Mikt met een bal op een bewegend doel (medeleerling) vanaf 3 meter.
16. Wijst een geworpen voorwerp na in de juiste richting.
17. Matlummelbal: de
18. Gooit een bal naar een medespeler zonder dat de tegenstander de bal onderschept bij een eenvoudig lummelspel.
19. Onderschept een bal van de tegenstander.
20. Verandert van looprichting om de tikker te misleiden.
21. Houdt een leerling vast in een eenvoudige houdgreep.
22. Stapt op actuele kindermuziek, afwisselend van snel naar langzaam.
23. Een dans uitvoeren op muziek en verzint een eigen beweging en kan drie bewegingen achter elkaar maken

Vakgebied**Spelontwikkeling**

Doel
1 t/m 6

1. Kiest een ander op basis van gemeenschappelijke interesses (om iets leuks mee te doen)
2. Speelt op een ander moment zijn spel verder
3. Accepteert winst en verlies in spelletjes met een geluksfactor (mens-erger-je-niet)
4. Wijst een ander op de regels als die zich er niet aan houdt
5. Kent de basisspelregels van veel gespeelde spellen
6. Deelt materiaal waarmee hij eigenlijk zelf wil spelen (nu mag jij even)

Vakgebied**Omgaan met media**

Doel
1 t/m 13

Omgaan met de computer

1. Verwijdert de USB stick netjes door het USB apparaat te stoppen
2. Kent de basale functies van een tekstverwerkingsprogramma (nieuw bestand, printen, opslaan)
3. Start programma's op vanuit het startmenu (Windows en/of educatieve software)
4. Verstuurt korte e-mail naar familie of vrienden
5. Weet waar te klikken bij bekende (kinder)pagina's/spelletjes op het internet

6. Vindt op een internetpagina zijn weg door te klikken op linken
Relevante informatie zoeken en gebruiken
7. Vindt in een index een onderwerp
8. Bekijkt nieuwtjes op een favoriete internet- of krantenpagina (voetbalpagina, kinderpagina)
9. Maakt in de bibliotheek onderscheid tussen informatieve en strip/leesboeken
Alfabet gebruiken
10. Zegt het gehele alfabet uit het hoofd op
11. Weet bij opzoeken van een woord op alfabet ongeveer de plaats van de letters (zoekt de 'b' niet aan het eind, de 'm' in het midden)
- 12.** Zoekt bij de juiste beginletter bij het zoeken van een naam in een adressenboekje
13. Zoekt een woord op in het woordenboek als dat op de juiste pagina ligt opengeslagen